

ZORNÉ POLE

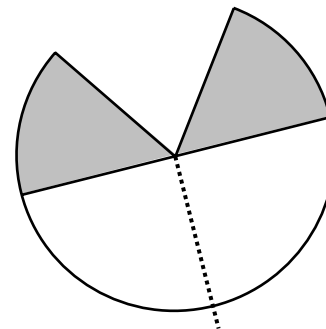
1. Je to pre každé oko uhol 55° stupňov.

Sivo zafarbená časť na obr. 12 predstavuje „videnie za seba“.

Uhol „videnia za seba“ obidvomi očami je rozdiel celkového zorného uhla a uhla 180° :

$$290^\circ - 180^\circ = 110^\circ,$$

na jedno oko pripadá polovica, teda 55° . Tento výsledok môžeme dostať aj tak, že od polovice celkového zorného poľa odrátame uhol 90° .

obr. 12

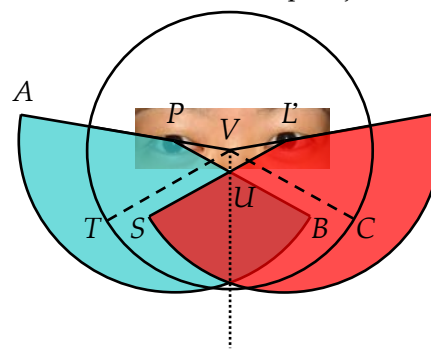
2. Táto oblasť má zorný uhol 120° stupňov.

Uvedieme dve riešenia:

- Keby sa zorné polia očí neprekrývali, obsiahli by spolu uhol 320° . Celkové zorné pole je iba 200° , preto spoločná časť musí mať veľkosť $320^\circ - 200^\circ = 120^\circ$.
- Os súmernosti delí celkové zorné pole na dve časti, každá má veľkosť 100° . Zorné pole jedného oka je 160° , takže ešte 60° prekrýva zorné pole druhého oka. Spolu pre obe oči je to $2 \cdot 60^\circ = 120^\circ$.

3. áno

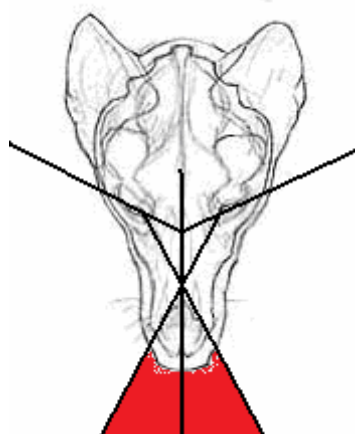
Ramená uhla priestorového videnia z obr. 8 (na obr. 13 sú znázornené čiarkovanými úsečkami VT a VC) sú rovnobežné s ramenami uhla priestorového videnia z obr. 10, preto majú uhly CVT (to je uhol priestorového videnia z obr. 8) a BUS (uhol priestorového videnia z obr. 10) rovnakú veľkosť. Žiaci môžu dôvodiť rôzne (napr. odvolaním sa na vlastnosti uhlov pri rovnobežkách VC a UB , resp. VT a US preťatých priečkou VU), za podstatné však pokladáme, aby objavili, že VC a UB , resp. VT a US sú rovnobežky.

obr. 13

4. Riešenie je na obr. 14.

Očakávame obrázok vychádzajúci z výkladu pred úlohou 3. Celkové zorné pole dostaneme, ak uhly s veľkosťami 120° (to je polovica celkového zorného poľa psa) naniesieme od osi lebky na obidve strany tak, aby mali spoločný vrchol a ich druhé rameno prechádzalo okom. Potom na obidve strany od osi nanieseme uhly s veľkosťami 30° tak, aby jedným ich ramenom bola os a druhé rameno po predĺžení prechádzalo ľavým, resp. pravým okom.

obr. 14

5. Zorný uhol jedného oka psa je 150° stupňov.

Uvedieme dve riešenia:

1. Z obrázka v riešení úlohy 4 vidno, že zorné pole jedného oka je súčet polovice celkového zorného poľa a polovice spoločnej časti zorných polí pravého a ľavého oka:

$$120^\circ + 30^\circ = 150^\circ .$$

2. Z riešenia úloh 2 a 3 vieme, že veľkosť spoločnej časti zorných polí je :

$$\text{spoločná časť} = 2 \times \text{zorné pole 1 oka} - \text{celkové zorné pole} .$$

V našom prípade preto platí

$$60^\circ = 2 \cdot x - 240^\circ ,$$

preto x (zorné pole 1 oka) má veľkosť 150° .

Poznámka. Rovnicu možno vyriešiť aj tipovaním, nie je potrebné nútiť žiakov do riešenia pomocou úprav.